

Motion till riksdagen 2022/23:1070

av **Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M)**

Den dolda momsen för utbildningsföretag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa ett fungerande konkurrensneutralt system för lika villkor mellan kommunala och fristående verksamheter, exempelvis genom att hela utbildningssektorn görs momspliktig med tillämpning av en nollskattesats eller reducerad skattesats, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Eftersom utbildningsverksamhet inte är momspliktig verksamhet är både fristående och kommunala förskolor och skolor undantagna från momsplikt enligt skattelagstiftningen. Det innebär att de, till skillnad från vad som gäller för många andra verksamheter, inte kan göra avdrag och få ersättning för den ingående moms som de betalar för inköp av varor och tjänster. All moms som en friskola betalar utgör därför en kostnad i verksamheten.

För kommunerna finns däremot ett särskilt ersättningssystem för den moms som betalas och är relaterad till utbildningsverksamhet. Momsbestämmelser för kommunerna finns i ett särskilt regelverk, det så kallade kommunkontosystemet. Det systemet medför i praktiken att kommunerna får full kompensation för sina momskostnader.

För att förhindra en snedvridning av konkurrensen och för att skapa lika ekonomiska villkor har det i lagstiftningen om skolpeng införts en schabloniserad momskompensation om 6 procent. I gengäld får kommunen återsöka sex procent inom ramen för kommunkontosystemet. Visserligen finns det ett schablonbelopp om 6 procent som utformats för att systemet ska vara neutralt i förhållande till kommunal egenregi, men denna schablonregel kompenserar inte för kostnaderna. Systemet är således inte kostnadsneutralt för dessa verksamheter. Friskolor köper många tjänster, såsom städning, it-material, elevhälsotjänster och matleveranser. Beräkningar tyder på att de faktiska kostnaderna motsvarar ca 8 procent och förväntas öka i framtiden p g a

digitalisering och andra investeringar. Totalt påverkar detta ca 4 000 fristående verksamheter inom för-, grund- och gymnasieskolan.

Det behövs många nya förskolor och skolor under det kommande årtiondet. Antalet barn i åldern 0–19 år beräknas öka med ca 380 000 de kommande 10 åren. Den största ökningen återfinns i de kommuner som har över 100 000 invånare. Många friskolor vill bidra i arbetet med att förse Sverige med fler skolor och förskolor. Men det faktum att friskolor inte är momspliktiga innebär problem. Det blir mycket dyrt för friskolor att låta bygga nya skollokaler; momsen blir en ren kostnad. Det påverkar också fastighetsägarnas intresse av att hyra ut lokaler till friskolor p.g.a. momsundantaget. Många avstår och de fastighetsägare som trots detta hyr ut lokaler begär kompensation i form av högre hyra och längre kontrakt.

Dagens system innebär att dessa verksamheter drabbas av en dold moms; så var systemet aldrig tänkt att fungera. Tanken var att det bara är slutkonsumenten som ska ”drabbas” av momsen. Moderaterna har länge kämpat för mångfald och valfrihet inom välfärdsområdet. Det är uppenbart att momsfrågan är ett växande problem som riskerar att leda till att många friskolehuvudmän, av ekonomiska skäl, tvingas avstå från att bidra till att avlasta kommunernas skolinvesteringar.

Det måste skapas ett fungerande konkurrensneutralt system så att lika villkor råder fullt ut för kommunala och fristående verksamheter. Det skulle exempelvis kunna göras genom att hela utbildningssektorn görs momspliktig med tillämpning av en nollskattesats eller reducerad skattesats. Det skulle medföra att såväl kommunala som fristående skolor fick full avdragsrätt för ingående moms.

Alexandra Anstrell (M)

Maria Stockhaus (M)